

༡༥ 'གི' རྩ་བའི་གེས་བྱ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ཏང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱ།

(ཚོད་ལྟེན་དཔེ་དེབ)

《ཏང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱ》ཙམ་ལྷན་ཁྲིམ་ཅུང་།

ཨ་ཁིག་ཏུ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།

本书根据人民出版社 1979 年 12 月第 1 版北京第 1 次印刷版本翻译出版。

དེབ་འདི་ནི་མི་དམངས་དབེ་སྐྱོན་ཁང་གི་ 1979 ལོའི་ཟླ་ 12 པ་ལོ་པར་གཞི་ 1 པ་ལོ་བེ་
ཅིན་གྱི་པར་ཐེངས་ 1 པ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོན་པ་ཡིན།

ཏང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱ།

(ཚད་ལྷན་དབེ་དེབ་)

《ཏང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱ》ཙམ་སྒྲིག་ཚ་ཅང་།

མི་རིགས་དབེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱོན་པ།

1980 ལོའི་ཟླ་ 2 པར་པར་གཞི་ 1 པ་བསྐྱེགས་པ།

1980 ལོའི་ཟླ་ 2 པར་བེ་ཅིན་དུ་པར་ཐེངས་ 1 པ་བསྐྱེབ་པ།

དེབ་རེར་སྐར་བྱར་ 3 །

党的基本知识

(试用本)

《党的基本知识》编写组

(藏文)

民族出版社翻译出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：787×1092毫米 1/32 印张：8 1/2

1980年2月第1版

1980年2月北京第1次印刷

印数：1—100,500册 定价：0.30元

书号：M 3049(3)287

འགོ་བརྗོད།

“མི་བཞི་ཤོག་ཁག”ཐལ་བའི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱགས་པ་ནས་བཟུང་དང་་་་
ཁྱད་དུང་གིས་དང་གི་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་རྒྱ་ལྷགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་དགོས་པ་
དང་། ཏང་ཡོངས་ཀྱི་བྱིན་ལ་དང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲར་གྱི་སྒྲིབ་གས་
ཁུབ་གདལ་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་ནན་བཤད་ཡང་ཡང་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱ་འདིའི་ནང་བཤད་ཡས་ནི་དང་གི་འཇུགས་་་
སྐྱུན་བྱེད་རྒྱའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲར་གྱི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དང་།
མའོ་ཅོ་དུང་དགོངས་པའི་ཅ་བའི་གནས་ལུགས་དེ་རེད། གནས་ལུགས་དེ་
དག་ནི་འབྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་དང་དངོས་འབྲེལ་ཞིག་འཇུགས་སྐྱུན་་་
བྱེད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་བཅི་སྤྱད་བྱེད་དགོས་པའི་ཅ་བའི་ཅ་དོན་ཞིག་་་་་
ཡིན་པ་དང་། འབྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་གདོང་ལེན་འཐབ་འཇིང་པ་དངོས་
འབྲེལ་ཞིག་གིས་མ་མཐར་ཡང་ཤེས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་རེད།

དང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱའི་ནང་བཤད་པའི་གནད་དོན་དེ་ཚར་བལྟས་་
ན་ཆང་མ་གནད་དོན་གསར་པ་ཞིག་མ་རེད། ཡིན་ནའང་སྒྲིབ་གས་དང་
སྒྲིབ་སྒྲིང་ལགས་པར་བྱེད་རྒྱ་དེ་མིག་སྔར་ཆ་བཞག་ན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་་
སྤྱད་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཕྱགས་གཅིག་ནས་
བཤད་ན་དང་ཡོངས་སུ་དང་ཡོན་མི་བྱངས་བྱེད་ཀ་ཡན་ཆད་ཟིན་པའི་དང་་
ཡོན་གསར་པ་ཁྱིམ་གཞི་སྤྱད་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཚར་དང་གི་ཅ་བའི་

ཤེས་བྱའི་སྒྲར་གྱི་སྒྲིབ་གས་ཐོབ་མེད་ཅིང་། ཐ་ན་གྲུང་ཁུན་ཏང་ཟེར་བ་དེ་
 གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གྲུང་ཁུན་རིང་ལུགས་ཟེར་བ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་
 ཏང་གཤིས་ཟེར་བ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་ བཅས་གསལ་པོར་ཤེས་གྱི་མེད་་་་
 པས། རེས་པར་དུ་ཁོ་ཚོར་སྒྲིབ་ཆན་དེ་གསལ་བྲིད་བྱེད་དགོས་གྱི་རེད།
 སྤྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན་ལོ་མང་པོའི་རིང་ཏང་གི་སྒྲིབ་ གས་ཐོབ་་་
 མྱོང་བའི་ཏང་ཡོན་ཆན་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཡང་སྒྲུར་སྒྲིབ་
 མྱོང་བྱེད་རྒྱ་དང་ཡང་སྒྲུར་སྒྲིབ་གས་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱའི་གནད་དོན་ཞིག་་་
 ཡོད་པ་རེད། ཏང་ཡོན་ཆན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཏང་གི་ཅ་བའི་ཤེས་བྱ་
 སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་ཐོས་མ་ཐག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་གྱི་ ཡོད་་་་་་
 བསམས་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དོན་དངོས་ནི་དེ་འདྲ་མ་རེད། མི་
 ནུམས་ཀྱིས་རྟག་པར་རྒྱན་ཤེས་ལ་མཐོང་རྒྱུ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་
 བའང་ཡིད་སྒྱུ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་སྒྲིབ་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་པར། སྒྲི་
 མཐུན་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྟག་རྟག་ཅ་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་ བོར་་་
 འཁྲལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་པའོ་དང་“མི་བཞི་ཤོག་ཁག”གིས་ང་
 ཚོའི་ཏང་དྲུག་ས་པ་དང་། ང་ཚོའི་ཏང་གི་བསམ་སྒྲི་དང་། ཅ་འཇུགས།
 མྱོད་ཚུལ་བཅས་དྲུག་ས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཏང་ཡོན་གསར་པ་ཡིན་
 བའང་འདྲ། ཏང་ཡོན་ཆན་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ད་ལྟ་ཆང་མའི་མདུན་
 དུ་ཡང་སྒྲུར་སྒྲིབ་ མྱོང་བྱེད་རྒྱའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ལྷགས་ཡོད་པ་་་
 རེད། ང་ཚོའི་ཏང་ནི་དུས་ལུན་རིང་བའི་ཉམས་སད་ཐོག་པའི་སྐབས་ཆེན་
 འབྱོར་མེད་གལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་ཏང་ཞིག་ཡིན། ཡིན་པའོ་དང་“མི་བཞི་ཤོག་
 ཁག”ག་དུག་རྒྱབ་ཆེན་པོ་གང་འདྲ་ཡིན་ནའང་མཐར་ང་ཚོའི་ཏང་ཅ་གཏོར་
 གཏོང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཡིན་པའོ་དང་“མི་བཞི་ཤོག་ཁག”

གིས་ངན་སེམས་ཁོག་པུག་གི་སྒྲ་ནས་ངན་སྒྲིལ་བྱས་པའི་གཡོན་ཐལ་ཆེ་་་་
 པའི་ལམ་ཕྱོགས་དང་ཁོ་པ་ཚོའི་ལྟ་སྟེང་པས་མ་སྒྲིའི་མ་ལག་གི་དྲུག་རྒྱན་་
 དེ་དང་ནང་དུ་གཏོང་བཅའ་པོར་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། དེས་གཏོར་བཞིག་
 བཏང་བའི་རྒྱན་གྱིས་ང་ཚོའི་དང་ལ་གནོད་སྒྲོན་ཆབས་ཆེན་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་
 དེས་པར་དུ་རིག་པ་དང་ས་གསལ་གྱི་སྒྲ་ནས་མཐོང་བྱལ་པ་བྱེད་དགོས།
 དེའི་ཐད་ཟིང་བཅོས་ཡོ་བསྐང་བྱས་ཏེ་ང་ཚོའི་དང་འཇུགས་སྒྲན་ཐུར་ལས་་
 ལྷག་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པས་མས་ན། དེས་པར་དུ་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དུ་
 དང་གི་ཅ་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིའི་སྒྲིའི་གས་གཏོང་རྒྱར་བྱགས་སྒྲན་རྒྱག་་་
 དགོས། དང་ཡོངས་ཀྱི་ལས་ཀའི་གཙོ་གནད་བསྐྱར་བའི་དབང་གིས་འཐབ་
 ཕྱོགས་ཁག་གི་དང་གི་ཅ་འཇུགས་དང་དང་ཡོན་ཡོངས་རྒྱགས་ལ་སྐང་བྱ་་་
 གསར་པ་ཐུར་ལས་ཆེ་བ་ཞིག་བཏོན་ཡོད་པ་དེའང་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ་
 པ་བྱེད་དགོས། དང་གི་ཅ་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིའི་གས་ཆེ་བྱ་གཏོང་
 རྒྱའི་དམིགས་ལུལ་ནི། ང་ཚོའི་དང་གི་ཅ་འཇུགས་དང་རྒྱ་ཆེའི་དང་ཡོན་
 རྒྱས་ཀྱིས་དེང་རབས་ཅན་བཞི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱང་སྒྲིའི་
 འགྲོ་ལམ་གསར་པའི་ཐོག་ཐུར་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲ་ནས་དམག་འཐབ་བཅན་་
 རྒྱང་གི་རྒྱས་པ་དང་། གཏོང་ལེན་དཔེ་བཟང་གི་རྒྱས་པ་འདོན་སྒྲིལ་བྱེད་
 རྒྱའི་ཆེད་དུ་རེད། དེ་ནི་མིག་ཐུར་དང་གི་འཇུགས་སྒྲན་ལས་ཀའི་ནང་གི་
 དགོས་གལ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

《དང་གི་ཅ་པའི་ཤེས་བྱ》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་ནི་རང་རྒྱལ་་་་་
 འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་དྲུས་སྐབས་གསར་པའི་ནང་དང་གི་འཇུགས་སྒྲན་གྱི་་
 དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ཆེད་དུ་བྲིས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་བསམ་པར་
 དཔེ་དེབ་འདི་རིག་གནས་ཆུ་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་དང་ཡོན་ལས་་་

བྱེད་པ་ན་མས་ཀྱིས་རང་སྦྱང་བྱེད་རྒྱུ་སྦྱང་ཆན་བྱས་ཆག་ལ། ཏང་གི་སྦྱང་
 ཆན་ཁྱིད་མཁན་དག་གི་ན་ན་མས་ཀྱིས་སྦྱང་ཁྱིད་ཀྱི་སྦྱིག་བྱེད་དུས་ཟུར་ལྟ་ལྟ་
 དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆའང་བྱས་ཆག་བསམ་གྱི་འདུག སྦྱིག་དེབ་འདི་ནི་ས་
 གནས་འགའ་ཞིག་དང་སྡེ་ཁག་འགའ་ཞིག་གི་སྦྱོ་མཐུན་ན་མས་བྱུགས་པ་ལྟ་
 དང་རྒྱུ་སྦྱར་བྱས་པའི་འོག་གིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱེད་གདལ་
 དུ་བསམ་འཆར་བསྐྱས་པའི་མང་གཞིའི་ཐོག་བཟོ་བཅས་ཀྱང་བརྒྱབ་ཡོད།
 ཡིན་ནའང་སྔ་ཅམ་པར་དུ་བསྐྱུན་ནས་འཕྲལ་མཁོ་སེལ་ཐབས་བྱེད་ཆེད།
 བྱང་དོན་དང་ཆོག་སྦྱར་གང་ཅིའི་ཐད་བཟོ་བཅས་ཞིབ་ཆགས་རྒྱག་རྒྱ་མ་ལྟ་
 བྱང་བས་མི་འོས་མི་འཆམ་པའི་རིགས་གཡོལ་ཐབས་མེད་པར་ཡོང་ངེས་ལྟ་
 ཡིན་པས། དང་ཐོག་འདི་ཆོད་ལྟའི་དཔེ་དེབ་བྱས་ནས་པར་སྦྱར་བྱེད་གྱི་
 ཡིན། སྦྱོ་མཐུན་ན་མས་ཀྱིས་ཕུ་མཐུད་ནས་བཟོ་བཅས་རྒྱག་རྒྱུའི་བསམ་
 འཆར་འདོན་པའི་རེ་བ་ཡོད།

དཀར་ཆག

དང་པོ།	ཏང་གི་ངོ་པོ།	1
གཉིས་པ།	ཏང་གི་སྒྲིབ་སྟོན་བསམ་སྒྲོ།	27
གསུམ་པ།	ཏང་གི་ཅ་འཛིན།	52
བཞི་པ།	ཏང་གི་ཅ་འཇུགས་ཀྱི་ཅ་དོན།	78
ལྔ་པ།	ཏང་གི་མཐུན་སྦྲིལ།	108
དྲུག་པ།	ཏང་གི་སྒྲིག་ཁྲིམས།	130
བདུན་པ།	དངོས་ཐོག་བདེན་འཚལ།	157
བརྒྱད་པ།	མང་ཚོགས་ལམ་ཕྱོགས།	179
དགུ་པ།	སྟོན་ཚད་དང་རང་སྟོན་རང་ཚུ།	203
བརྒྱ་པ།	གྲང་ཁན་ཏང་ཡོན།	224

དང་པོ། ཉང་གི་རྩ་བོ།

མིད་ ཉང་གི་གྲུལ་
རིམ་གྱི་རང་གཞིས།

ང་ཚོའི་གྲུང་ཁྲན་ཉང་གི་རྩ་བོ་...
གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཅ་འཇུགས་ཤིག་
ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་ཅ་འཇུགས་

གཞན་དག(དཔེར་ན་བཟོ་ཚགས་ལྟ་བུའི་མང་ཚོགས་ཚོགས་པ་ན་མས)པར་
ལ་མི་འདྲ་ས་ག་རེ་ཡོད་པ། དེ་དང་མིད་ཉང་གཞན་དག(དཔེར་ན་གོ་
མིན་ཉང་ལྟ་བུ)པར་ལ་བྱད་པར་ག་རེ་ཡོད་པ་བཅས་ནི། གྲུང་ཁྲན་ཉང་
ཡོན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་དང་ཐོག་ངེས་པར་དུ་གསལ་པོར་གཤིས་དགོས་པའི་གནད་
དོན་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་ཉང་གི་རྩ་བོ་རོས་འཛིན་ཡང་དག་པ་བྱེད་རྒྱ་ནི་
ཡིན་པའོ་དང་“མི་བཞི་ཤོག་ཁག”གི་དུག་རྒྱན་གཙང་སེལ་བྱེད་རྒྱ་དང་།
ཉང་གི་ཀུན་སྨྱོད་དག་ཐེར་བྱེད་རྒྱ། གྲུང་ཁྲན་ཉང་ཡོན་ཚང་མའི་ཉང་
གཞིས་ཀྱགས་ཆེ་ཅུ་གཏོང་རྒྱ། རྒྱང་སྨྱོད་གསར་པ་བྱེད་པའི་རིང་ལ་ཉང་
གིས་འགོ་བཟུང་བྱེད་རྒྱའི་སྒྲིག་ཤིང་གི་རྒྱས་པ་སྐར་ལས་ལྷག་པར་འདོན་སྤེལ་
བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡོད་
པ་ཞིག་རེད།

མིད་ཉང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མ་གཞི་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་མ་རེད། དེའང་
རྒྱལ་ཁབ་དང་འདྲ་བར་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གྲུལ་རིམ་དང་བསྐྱ་གཞོག་ལམ་ལུ་
བྱང་རྒྱུ་གྲུལ་རིམ་འཐབ་ཅོད་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གྲུལ་.....

རིམ་འཐབ་ཚད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟན་ནས་བྱང་བ་ཞིག་རེད། བཅ་
 གཡོག་སྤྱི་ཚོགས་དང་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྐབས་དེའི་
 དབང་ཕྱུར་གྲལ་རིམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུར་ཕྱང་སྤྱོད་
 བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཁོངས་གཏོགས་རིམ་གྲས་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་
 སྲིད་དང་དབལ་འཁྱེར་གྱི་ཁེ་ཕན་བཅོན་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ། ཉལ་
 ཏུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་མཚན་མཁན་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་ཁག་དང་ཆབ་སྲིད་ཅ་
 འཛུགས་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཉེན་གཞི་ལྡན་མཁན་གྲལ་རིམ་གྱིས་
 དབང་ཕྱུར་བྱེད་མཁན་ལ་བྱེན་ཐོག་བྱེད་ཆེད། ཉལ་ཏུ་མང་ཚོགས་རང་
 བཞིན་ལྡན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་ཡང་འཛུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་
 དེར་གྲལ་རིམ་ཁག་བར་དང་། ཆབ་སྲིད་སྤྱོད་ཁག་ཁག་བར་འཐབ་ཚད་
 བྱེད་ཡས་ལག་ཆ་ཡིན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཅ་འཛུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཚོང་
 པ་དེ་དག་ནི། སྲིད་ཏང་གི་སྤྱི་ལུས་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག་ཀྱང་། ད་དུང་
 རྟོན་ཉིང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་འཛུགས་པའི་སྲིད་ཏང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཡོད་པ་མ་
 རེད། ཉེ་རབས་སུ་སྤྱི་བས་རྗེས་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་བྱས་སྤྱིན་ནས་འཁྱེར་
 ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་དུས་སྐབས་སུ་སྤྱི་བས་རྗེས་གྲལ་རིམ་འཐབ་
 ཚད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གར་སྤྱོད་ཐོག་གཞི་ནས་རྩིང་ཞེན་བག་ཁྲུམ་ཏང་དང་།
 ཁྲིམས་འཛུགས་ཏང་། སྤྱི་མཐུན་ཏང་། དམངས་གཙོ་ཏང་། སྤྱི་ཚོགས་
 གསར་བརྗེ་ཏང་སོགས་ལྟ་བུའི་སྲིད་ཏང་གི་ཅ་འཛུགས་བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 འཁྱེར་ལྡན་གྲལ་རིམ་དང་། འཁྱེར་རྒྱུད་གྲལ་རིམ། ཐ་ན་བཀའ་བཀོད་
 རྒྱུ་འཛིན་ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་བཅས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་མཚན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
 ཀྱང་གོར་བཅུགས་སུ་ཤོས་ཀྱི་སྲིད་ཏང་ནི་ལྷགས་པག་པའི་གསར་བརྗེའི་
 སྤྱོད་ལ་འཁྱེར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་པ་སྤྱན་རྒྱུད་ལྟན་གྱིས་འཛུགས་

པ་གནང་བའི་མནའ་མཐུན་ཚུགས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་སུ་གོ་མིན་དང་
དུ་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད། སྐད་ཀྱང་བྱུང་གིས་འགོ་བྱིད་གནང་བའི་སྐབས་
སུ་གོ་མིན་དང་གིས་གཞི་ཅའི་ཐོག་ཀྱང་གོའི་མི་རིགས་འཕྱོར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་
ཁྱིཾ་ཁྱིཾ་ལན་དང་རེ་འདུན་མཚན་ཡོད་ཅིང་། ཡིན་ནའང་ཅང་ཅེ་ཉིས་དབང་
ཆ་བཟུང་རྗེས་གོ་མིན་དང་དེ་ཞིང་བདག་ཆེན་པོ་དང་འཕྱོར་ཆེན་གྲུལ་རིམ་
ཁྱིཾ་ཆབ་སྲིད་མཚན་མཁན་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་རེད།

འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་ཁྱིཾ་སྲིད་དང་དེ་འཕྱོར་ལྷན་གྲུལ་རིམ་ཁྱིཾ་སྲིད་...
དང་ལས་བྱུང་བྱི་ཞིང་། དེ་ནི་མ་ཅུ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ལས་གསར་བརྗེ་
ལངས་རྗེས་མར་ཁྱིཾ་སྲིད་ལུགས་དང་བཟོ་བའི་ལས་འགུལ་གཉིས་བྱུང་...
འབྲེལ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ལོ་
རབས་དྲུག་ཅུ་པར་དབྱིན་རིང་བཟོ་ལས་གསར་བརྗེའི་འགོ་ཚུགས་པ་དེས་
(ལག་ཤེས་ངལ་རྩལ་བྱེད་པ་ནས་ཁྱབ་གདལ་དུ་འཕུལ་འཁོར་བེད་སྤྱད་བྱེད་
པ) ཡོང་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་ཁྱིཾ་སྲིད་དང་འཛུལ་
རྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ཁྱིཾ་མང་གཞི་བཟོང་པ་རེད། ཐོན་ལས་བཟོ་བ་རྒྱུས་ཀྱིས་
མ་ཅུ་ཅན་གྱི་བཅོར་གཞོན་དེ་བཟོད་མི་ཐུབ་པར་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་...
དུ་ཡར་ལངས་ནས་འགོག་གོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་
དེར་འཕྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་ལ་གང་འདྲ་བྱས་ན་གཞི་ནས་རང་ཉིད་བཅོངས་...
འགོལ་མཐར་ཐུན་གཏོང་བྱུང་བའི་སྐོར་གྱི་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་རོས་...
འཛིན་ཡག་པོ་བྱུང་མེད་པས། ཐོག་མའི་འཐབ་རྩེད་ནི་རྟག་དུ་བཟོ་ཁང་
མེར་སྲིག་གཏོང་བ་དང་། འཕུལ་འཁོར་གཏོར་བཞིག་གཏོང་བ་སྐགས་
རང་ཤུགས་སུ་བྱུང་བ་དང་ཐར་ཐོར་དུ་གནས་པ་ག་ལྟག་རེད། དུས་རབས་
བཅུ་དགུ་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་པར་སྐབས་རྗེས། བཟོ་བའི་ལས་

འགྲུལ་དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་ནང་མར་ཁེ་སི་རིང་...
 ལུགས་བྱང་ཞིང་། དེས་འཕྱར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྲིད་ཏང་འཛུགས་རྒྱུ་
 རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མང་གཞི་བཟོང་པ་རེད། མར་ཁེ་སི་དང་
 ཡོན་ཀེ་སི་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་བྱས་ཐེས་གཙོ་བོ་ནི་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོ་ཚོགས་...
 རིང་ལུགས་དང་བཙོ་བའི་ལས་འགྲུལ་གཉིས་བྱང་འབེལ་བྱེད་རྒྱུ་ཁོད་སྟོན་
 གནང་བ་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ་མས་《གྲུང་ཁྱེད་ཏང་གི་བསྐྱབས་གཏམ་》ཞེས་པ་དེ་
 ཟིན་བྲིས་བཞག་པ་དང་། ཡོན་མིང་དང་མེ་མིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་འཕྱར་
 མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་འཕྱར་མེད་
 གྲུལ་རིམ་གྱི་སྲིད་ཏང་གསར་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུ་མཛུགས་སྟོན་གནང་བ་རེད།

གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྱེད་ཏང་འཛུགས་སྐབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཅིག་ནས་
 གྲུང་གོ་སྟོང་པ་དེ་དུས་ལྷན་རིང་བའི་བཀའ་བཞག་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྲོ་ཚོགས་
 ལས་བཀའ་བཞག་རྒྱུད་འཛིན་ལྟེན་ཅན་དང་མི་སེར་སྐུལ་ལྟེན་ཅན་གྱི་
 སྤྲོ་ཚོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟེ། ཅུང་ཏའེ་དང་ཀོང་ཁྱོད་སྐབས་ཁོང་
 ཁྱིམ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་བཙོ་བའི་ལས་ཆེན་པོའི་འཕྱར་མེད་གྲུལ་རིམ་བྱང་བ་མ་...
 ཟད། ཁོང་ཚོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གར་སྟེགས་ཐོག་དུ་འང་སླེབས་ཡོད་པ་དང་།
 གཉིས་ནས་སྐབས་ཆེན་ཆེན་པ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེའི་མི་སྤྱུགས་ཀྱི་སྤྱ་བྲགས་
 པ་དེས་གྲུང་གོའི་མི་དམངས་ལ་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་བསྐྱེལ་ཡོང་...
 བའི་ཅ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གཉིས་འཛོམས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། སྐབས་དེར་རང་
 རྒྱལ་དུ་ལི་ཏ་ཀྲའོ་ཡིས་མཚན་པའི་གསར་བརྗེའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁག་ཅིག་ལ་
 ཆེན་པ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེའི་བྱུགས་རྒྱུན་གཏོང་བ་ཐེབས་ནས། མར་ཁེ་
 སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་ལྟ་ཚུལ་སྤྱད་དེ་གྲུང་གོའི་གནད་དོན་
 ལ་ལྟ་ཞིབ་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། སྐབས་ཆེན་ཆེན་

བཞི་ལས་འགྲུལ་གྱིས་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་དེ་ཀྱང་གོའི་བཟོ་པའི་
 ལས་འགྲུལ་དང་བྱང་འབྲེལ་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུ་སྐུལ་མ་བཟང་བར་བརྟེན།
 ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་ཏང་འཛུགས་རྒྱུ་བསམ་སྒྲོ་དང་ལས་བྱེད་པའི་ཐད་ཀྱི་གྲ་
 གྲིག་བྱང་བ་རེད། ལེ་ཉིན་གྱིས་འགོ་བཟུང་གནང་བའི་གྲང་ཁན་གོ་ཅིས་ཀྱི་
 རོགས་རམ་འོག་ཁོམ་ཉུ་ཞིུ་དང་། ལེ་ཏ་ཀྱའོ། མའོ་ཅེ་ཏུང་། ཏུང་
 གི་ལྷུ་སྐགས་ཀྱིས་སྒྲོ་རྒྱུ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཏུང་ཏུང་དང་། གི་ཅིན། ཁྱང་
 ཏུ། ལྷུ་ཏུན། ཅི་ནན། ཀྱང་གྲོུ་བཅས་སྐྱོང་གྲང་ཁན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་
 རྒྱུ་བཅུགས་པ་རེད། 1921 ལོའི་ཟླ་7 པར་རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་ཁག་གི་
 ཀྱང་ཁན་རིང་ལུགས་ཆོ་རྒྱུ་གི་ཏང་ཡོན་བཅུ་ལྷག་ཁ་གས་ཀྱིས་འཐུས་མི་
 མའོ་ཅེ་ཏུང་དང་ཏུང་གི་ལྷུ་སྐགས་མི་གྲངས་བཅུ་ལྷག་ཅན་འདེམ་སངས་
 བྱས་ནས་ཏུང་ཏུང་གྲོང་ཁྱིམ་ཏུ་ཏང་གི་འཐུས་མི་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་
 འཆོགས་ནས་ཁོམ་ཉུ་ཞིུ་ཀྱང་གྲང་གྲང་དབྱང་གི་ཁྱིམ་ཁྱུང་ཅིར་ལོ་
 བདམ་སྐོན་བྱང་བ་དང་། རམ་བཞེད་ཆེན་པོའི་ངང་ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་ཏང་
 བཅུགས་པའི་ཡོངས་བསྐྱགས་བྱས་པ་རེད། ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་ཏང་མ་
 བཅུགས་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་རྒྱུ་མང་པོའི་ནང་ཀྱང་གོའི་མི་དམངས་ཀྱི་གསར་
 བཞེད་འཐབ་ཚད་ལ་ཡམ་ཉིས་ཡང་ཡང་བྱང་ཡོད་པ་རེད། ཀྱང་ཁན་ཏང་
 གི་འགོ་བཟུང་བྱང་བ་ནས་བཟུང་ཀྱང་གོའི་གསར་བཞེད་རྣམ་པ་གསར་པ་
 གསར་རྒྱང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད།

སྤྱད་ཏང་སྐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོག་ནས་སྤྱད་ཏང་གང་
 ཞིག་ཡིན་ཏུང་ཆང་མས་གྲལ་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་མང་གཞི་བྱས་ནས་ཆབ་
 སྤྱད་སྐོག་གྲལ་རིམ་དེའི་(ཡང་ན་གྲལ་རིམ་དེའི་རིམ་གསལ་ཁ་གས་ཀྱི་)ཁེ་ལན་
 མཆོན་པ་དང་། གྲལ་རིམ་དེའི་ཁེ་ལན་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་མཐོང་

ཐུབ་གྱི་རེད། གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་ཏང་ཞིག་ནི་སྤྱིར་བཏང་དུ་གྲལ་རིམ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་སྲིག་གིང་བྱེད་མཁན་ཏུ་བརྩོན་ཅན་ནམས་ལས་ཐུབ་
 པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཆང་མར་རང་ཉིད་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁེ་ཕན་དང་འདོད་ཚུ་
 མཚན་པ་དང་། རང་ཉིད་གྲལ་རིམ་གྱི་མི་ནམས་ཀྱི་བརྩི་བཀུར་ཐོབ་པའི་
 ཆབ་སྲིད་ཅ་འཛིན་ཞིག་ཡོད་པས། གྲལ་རིམ་དེའི་སྲིག་གིང་གི་སྒྲིབས་
 རྒྱལ་ས་དང་། ཅ་འཛུགས་བྱེད་མཁན། འགོ་བྱེད་བྱེད་མཁན་བཅས་སྲུ་
 ཐུར་པ་རེད། སྲིད་ཏང་ཁག་པར་གྱི་འཐབ་རྩེ་ནི་ཆང་མར་གྲལ་རིམ་གྱི་
 རྒྱལ་ས་ཁྱེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩེ་གྱི་གཅིག་སྤྱད་གྱི་
 མཚན་ཚུལ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་སྲིད་ཏང་མཐའ་དག་ལ་གྲལ་རིམ་གྱི་
 རང་གཤིས་གསལ་ཐག་ཆོད་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། ཏང་གཤིས་ཟེར་བ་དེ་ནི།
 གྲལ་རིམ་གྱི་རང་གཤིས་གཅིག་སྤྱད་གྱིས་མཚན་པ་ཞིག་དང་། རང་རྟོགས་
 གྱི་སྒྲི་ནས་གྲལ་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ལངས་ཕྱོགས་ཐོག་ལངས་ནས་གྲལ་...
 རིམ་དེའི་ཁེ་ཕན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་རེད། ང་ཚོས་སྲིད་ཏང་ཞིག་
 གི་ངོ་ཐོར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་དུས། དང་ཐོག་དེའི་གྲལ་རིམ་གྱི་རང་གཤིས་
 གསལ་པོར་གསལ་བ་བྱེད་དགོས། གྲལ་རིམ་འདིའི་སྲིད་ཏང་ཞིག་མིན་ན།
 གྲལ་རིམ་དེའི་སྲིད་ཏང་ཞིག་ཡིན་པས། འཛམ་གླིང་ཐོག་གྲལ་རིམ་ལས་
 འདས་པའི་སྲིད་ཏང་གཏན་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། སྲིད་ཏང་ཞིག་གིས་མཚན་
 པའི་གྲལ་རིམ་ལ་འགྱུར་ཕྱོག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སྲིད་ཏང་དེའི་ངོ་ཐོ་ཡང་དེ་
 དང་བསྟུན་ནས་འགྱུར་ཕྱོག་ཡོང་གི་རེད། སྲིད་ཏང་ནི་དུས་གཏན་དུ་གནས་
 ཐུབ་པ་ཞིག་མིན་ཞིང་། འབྱུང་འབྱུར་གྲལ་རིམ་ཡོད་ཆད་ཆང་མ་མེད་པར་
 ཐུར་རྗེས། གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩེ་གྱི་ལག་ཆ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏང་དེའང་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་འགན་ཡོངས་སྲུ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་དེ་དང་ཆབས་...

ཅིག་དུ་མེད་པར་འགྲོ་གི་རེད།

སྲིད་ཏང་ཞིག་གྲུལ་རིམ་གང་ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཡོད་མེད་ལ་
ལྟ་སྐབས་དེའི་མིང་དང་། བྱུང་ཆ། བསྐྱུགས་གཏམ། གསལ་བསྐྱུགས།
འཕྱོད་ཆིག་བཅས་ཁོ་ནར་ལྟ་མི་རུང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྲིད་ཏང་ཡོད་
ཆད་ཆང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུལ་རིམ་གྱི་རང་གཤིས་མངོན་གསལ་དུ་ཁས་་་
ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་མིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། དེང་སྐབས་འཇམ་སྒྲིང་ཐོག་
གྲུང་ཁན་ཏང་རྒྱུན་མ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་ཁ་གསལ་གྱི་
འགོ་རྒྱུགས་མ་ཐག་འབྱོར་མེད་གྲུལ་རིམ་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྟེན་མཁན་་་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་རྗེས་སུ་མར་ལེ་རིང་ལུགས་དང་རྒྱུ་
གཏོད་བྱས་ཏེ་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཏང་དུ་གྱུར་པ་རེད། མ་ཅུ་རིང་
ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཞིག་གི་འབྱོར་ལྡན་གྲུལ་རིམ་གྱི་སྲིད་ཏང་གིས་ཀྱང་
“བཟོ་བའི་སྲིད་ཏང”དང་། “དམངས་གཙོའི་ཏང་།” “རང་དབང་ཏང”
ཟེར་བའི་སྐོ་བྱང་བྱེད་ནས་མི་དམངས་ལ་མགོ་སྐྱར་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད།
ལེ་ཉིན་གྱིས་དབྱེན་ཇིའི་བཟོ་བའི་ཏང་དེ་དཔེར་སྒྲངས་ནས་འབྱོར་མེད་གྲུལ་
རིམ་གྱི་སྲིད་ཏང་ངོ་མ་དང་རྒྱུན་མ་བར་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་ཡས་ཀྱི་ཆད་་་་་
གཞིའི་སྐོར་རྒྱས་བཤད་ཏེ་ཅང་གནད་ལ་འཕྲིགས་པ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་་་་
རེད། ལེ་ཉིན་གྱིས་གསུངས་པར་“བཟོ་བའི་ཏང་མང་ཆེ་བ་ནི་བཟོ་བ་
ནམས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྒྲིས་མེད་རེད། ཡིན་ནའང་ཏང་ཞིག་ནི་
བཟོ་བའི་སྲིད་ཏང་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་མིན་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་དེ་བཟོ་བ་་་
ནམས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་མིན་ལ་ལྟ་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་སུ་ཞིག་
གིས་དེའི་འགོ་བྱིད་བྱེད་པ་དང་། དེའི་བྱ་སྤྱོད་དང་ཆབ་སྲིད་ཐབས་རྒྱས་
ཀྱི་ནང་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་ལའང་ལྟ་དགོས། བྱི་མ་དེར་གཞིགས་

ན་ཏང་དེ་འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་ཏང་དང་མ་ཡིན་མིན་གཞི་ནས་གཏན་
 འཁེལ་བྱེད་ཐུབ། ཡང་དག་པའི་ཆད་གཞི་འབའ་ཞིག་དེའི་ཐོག་ནས་བལྟས་
 བ་བཟོ་བའི་ཏང་དེ་ནི་ཅད་དེ་འཕྱར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་ཏང་ཞིག་རེད”
 (《ལེ་ཏིན་གྱི་གསུང་འབུམ》དེབ་ 31 པ་ཀྱི་ཡིག་པར་གཞིའི་སྟོན་ལྟེ་ 225
 པ) ཅེས་གསུང་སྟུང་བ་རེད། མདོར་ན་སྤྱད་ཏང་ཞིག་གི་གྲལ་རིམ་རང་
 གཤིས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་སྐབས། གཙུག་པོ་ཏང་དེའི་བྱ་སྤྱད་ལྟེ་དང་། ལྷག་
 པར་དུ་ཏང་དེའི་འགོ་བཤེད་ཆོགས་ཁག་གིས་བྱ་སྤྱད་ཐོག་གྲལ་རིམ་གང་ཞིག་
 གི་ཁོ་ལ་མཐོང་སྐྱབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཡང་ཁྱེད་ཏང་ནི་
 འཕྱར་མེད་གྲལ་
 རིམ་གྱི་སྤྱད་
 ཏང་ཞིག་ཡིན།

འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱད་ཏང་...
 གིས་འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་ཁོ་ལ་མཐོང་
 པ་དང་། འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གྲལ་
 རིམ་བྱད་ཆོས་མཆོད་ཡོད་པ་རེད། ཐོན་

ལས་འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་ནི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཆེན་པོ་དང་ཕན་
 ཚུན་འབྲེལ་ནས་བསྟན་པའི་ངལ་རྩལ་པའི་གྲལ་རིམ་ཞིག་ཡིན་པས། དེར་
 ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་ཆས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། གཞུང་སེམས་ལས་སྒྲེར་སེམས་
 མེད་པ། གསར་བརྗེ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་རྒྱུའི་སེམས་ཀྱགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
 བཅས་རེད། འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་ནི་སྔན་སྔན་སྔན་སྐྱེད་རྒྱས་ཀྱགས་གི་
 མཆོད་མཁན་ཞིག་དང་། མིག་གྱུང་རིང་ཤོས་དང་མདུན་ལམ་ཆེ་ཤོས་ཡོད་
 པའི་གྲལ་རིམ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། དེ་འཕྲེལ་རྒྱས་དང་སྟོབས་ཆེ་བུ་འགྲོ་བ་
 དེ་སྤྱི་ཆོགས་འཕྲེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཕྱི་རོལ་ལྷལ་གྱི་དགོས་པ་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་རེད། འཕྱར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་པོ་བཅེངས་འགྲོལ་
 གཏོང་ཐུབ་ན་གཞི་ནས་མཐར་ཐུག་རང་ཉིད་བཅེངས་འགྲོལ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་